

**R E P U B L I K A
S L O V E N I J A
V I Š J E
D E L O V N O
I N S O C I A L N O
S O D I Š Č E**

VDSS sodba Pdp 749/2012

Sodišče: Višje delovno in socialno sodišče

Oddelek: Oddelek za individualne in kolektivne delovne spore

ECLI: ECLI:SI:VDSS:2012:PDP.749.2012

Evidenčna številka: VDS0009793

Datum odločbe: 06.09.2012

Področje: DELOVNO PRAVO

Institut: odpravnina - odpovedni rok - redna odpoved pogodbe o zaposlitvi - delovnopravna kontinuiteta - prevzem delavcev

Zveza: Splošna kolektivna pogodba za gospodarske dejavnosti člen 15. Zakon o delovnih razmerjih (ZDR) člen 92, 92/2 in 109. Zakon o temeljnih pravicah iz delovnega razmerja (ZTPDR) člen 15.

Jedro

Pri določitvi odpovednega roka in pri izračunu odpravnine ob redni odpovedi pogodbe o zaposlitvi je podana delovnopravna kontinuiteta, ker je šlo za prevzem delavca po določbah ZTPDR in ZDR/90.

Izrek

Pritožba se zavrne in se potrdi sodba sodišča prve stopnje.

Tožnik sam krije svoje stroške odgovora na pritožbo.

Obrazložitev

Sodišče prve stopnje je z izpodbijano sodbo toženi stranki naložilo, da je dolžna tožniku plačati razliko odpravnine v znesku 16.718,98 EUR, skupaj z zakonskimi zamudnimi obrestmi od 2. 10. 2006 dalje do plačila, v roku 15 dni pod izvršbo (I. točka izreka). Odločilo je, da je tožena stranka dolžna tožniku povrniti stroške postopka v znesku 1.208,33 EUR v 15 dneh, v primeru zamude z zakonskimi zamudnimi obrestmi, ki tečejo od prvega dne po poteku paricijskega roka dalje do plačila, vse pod izvršbo (II. točka izreka).

Zoper navedeno sodbo se obširno pritožuje tožena stranka, ki uveljavlja vse pritožbene razloge iz 338. člena Zakona o pravdnem postopku. Predlaga, da pritožbeno sodišče sodbo sodišča prve stopnje spremeni tako, da tožbeni zahtevek v celoti zavrne, podrejeno pa, da razveljavi sodbo sodišča prve stopnje in vrne zadevo sodišču prve stopnje v novo sojenje. Navaja, da je sodišče prve stopnje napačno ugotovilo, da je delovno dobo tožnika pred 2. 4. 1993 šteti kot delovno dobo pri toženi stranki oziroma njenem pravnem predniku.

Tožnik je bil prevzet na delo k novemu delodajalcu, po stečaju njegovega delodajalca dne 2. 4. 1993, kar naj bi bila podlaga za ugotovitev daljše delovne dobe tožnika pri toženi stranki, kot jo je tožena ugotovila v odpovedi pogodbe o zaposlitvi. S tem, ko sodišče prve stopnje ni zaslišalo pravočasno predlaganih prič A.A., A.B. in A.C., je storilo bistveno kršitev postopka. A.C. je bil stečajni upravitelj družbe A. d.o.o. v stečaju, tako da bi izpovedal, ali se je sporazum o urejanju vprašanj v zvezi z B. z dne 19. 4. 1993 izvajal z njegovim soglasjem oziroma ali se je odločil za izvajanje programa sanacije, ki je bil dogovorjen s tem sporazumom. Delavcem, ki so se po 1. 4. 1993 zaposlili pri družbah C. d.d., prej D. d.d. in E. d.o.o., ni bilo zagotovljeno, da se bo upoštevala delovna doba, pridobljena pri A. d.o.o., kot podlaga za uveljavljanje pravic iz delovnega razmerja. 30. 3. 2009 je tožena stranka prejela pisno izjavo, ki jo je predložila sodišču prve stopnje, v kateri stečajni upravitelj izjavlja, da je bil s sporazumom z dne 19. 4. 1993 sicer seznanjen, vendar se ni strinjal niti z vsebino niti z izvajanjem tega sporazuma. Opisana izjava pomeni, da sporazum z dne 19. 4. 1993 ne more biti podlaga za odločanje v predmetni zadevi. Že zaradi te izjave bi moralo sodišče prve stopnje stečajnega upravitelja A.C. zaslišati. V kolikor se sodišče prve stopnje v obrazložitvi izpodbijane sodbe opira na njegova konkludentna ravnanja, bi moralo konkludentna ravnanja ugotoviti oziroma bi jih moral tožnik dokazati. Nerazumljive so nadaljnje ugotovitve sodišča prve stopnje, da tožena stranka ni zatrjevala in dokazovala, da bi sporazum o urejanju vprašanj v zvezi z B. d.o.o. z dne 19. 4. 1993 kdo izpodbijal. Stečajni upravitelj ni bil stranka sporazuma, njegova pozitivna odločitev za program sanacije je le določena kot odločni pogoj v 6. členu sporazuma. Ker se odločni pogoj ni uresničil, sporazum ni začel učinkovati, kar pomeni, da je napačna obrazložitev, da bi bilo treba sporazum izpodbijati. Nihče ne more izpodbijati sporazuma, ki ni začel učinkovati. V sporazumu ni omenjen prevzem delavcev, ampak je govora o zaposlitvi delavcev, ki so zaradi stečaja ostali brez dela, predvidena je le ustanovitev treh novih podjetij zaradi sanacije B.. Taka podjetja niso bila ustanovljena, saj sta D. d.d. in E. d.o.o. že obstajala, podjetje F. pa nikoli ni bilo ustanovljeno. V sporazumu tudi ni predvidena začasna brezposelnost delavcev stečajnega podjetja ali morebitno postopno zaposlovanje pri družbi D. d.d.. Poleg tega sodišče prve stopnje ni ugotavljalo, ali je Ministrstvo za ... zagotovilo kakršnakoli sredstva, ministrstvo niti ni bilo neposredno zavezano na podlagi sporazuma z dne 19. 4. 1993, ampak je bilo predvideno, da sklene posebno pogodbo z najemnikom celuloze. O zaposlovanju delavcev stečajnega podjetja v letu 1993 bi vedel povedati direktor E. d.o.o. A.A. in A.B., pri kateri je tožnik dne 2. 4. 2003 podpisal pogodbo o zaposlitvi. Tega dokaza tožene stranke sodišče prve stopnje ni izvedlo, kar gre na škodo tožene stranke, razlogov za svojo odločitev ni pojasnilo. Stečajni upravitelj je z dnem uvedbe stečaja nad družbo A. d.o.o. izdal sklepe o prenehanju delovnih razmerij vsem delavcem, med stečajnim upraviteljem in novimi delodajalci niso bili sklenjeni dogovori o prevzemu oziroma zaposlitvi delavcev. Izpodbijana sodba je neobrazložena tudi v delu, v katerem sodišče prve stopnje šteje delovno dobo tožnika pred 1. 4. 1993 kot delovno dobo pri toženi stranki. Iz njegove delovne knjižice izhaja, da se je zaposlil v podjetju G. oziroma kasneje A. d.o.o., kjer je bil zaposlen do 1. 4. 1993, ko je bil uveden stečaj. Uvedba stečajnega postopka ima že po zakonu posledico prenehanje delovnega razmerja. Po prenehanju delovnega razmerja se je zaposlil pri družbi E. d.o.o.. Tedaj je bilo njegovo delovno razmerje prekinjeno. V izpodbijani sodbi je podano nasprotje o tem, kar se v razlogih sodbe navaja o odločilnih dejstvih, in med tem, kakšna je vsebina listine z naslovom Sporazum o urejanju vprašanj v zvezi z B. z dne 19. 4. 1993. V tem sporazumu ni omenjen institut prevzema delavcev, ampak se uporablja izraz "prezaposlitev delavcev". Glede na to, da sporazuma nista sklepala nekdanji in novi delodajalec tožnika, velja le med strankama sporazuma in tretjemu (takratnemu delodajalcu tožnika) ne more nalagati obveznosti. V aprilu 1993 prevzem delavcev sploh ni bil mogoč, saj ni bilo splošnega akta, ki bi v skladu s 15. členom Zakona o temeljnih pravicah iz delovnega razmerja določal pogoje in primere, v katerih je delavec lahko prevzet na delo k drugemu delodajalcu. Dogovora med nekdanjim in novim delodajalcem ni bilo, sodišče prve stopnje je neutemeljeno štelo, da so se za prevzem dogovorile in ga izvršile tretje osebe. Sodišče prve stopnje je v nadaljevanju izpodbijane sodbe razložilo in enačilo delovnopravno kontinuiteto z vsebino določila 3. alineje 1. odstavka 15. člena Splošne kolektivne pogodbe za gospodarske dejavnosti, ki dne 2. 4. 1993 še ni veljala, kar pomeni, da jo je sodišče

uporabilo retroaktivno. Premoženje družbe A. d.o.o. v stečaju je na javni dražbi v letu 1996 kupila družba H. d.o.o., pri kateri se je nato zaposlil tožnik. Institut delovnopravne kontinuitete v pozitivnem pravu v času odpovedi pogodbe o zaposlitvi tožnika ni bil poznan, prevzema delavcev ob stečaju delodajalca v aprilu leta 1993 ni bilo, v postopku je bilo ugotovljeno, da je tožnik k novemu delodajalcu prišel s sklenitvijo nove pogodbe o zaposlitvi, torej po svoji volji. Zmotno je uporabilo tudi materialno pravo, ker ni upoštevalo direktive Sveta Evrope 2001/23/ES, ki je prevzeta v pravni red Republike Slovenije. Zgolj uporaba 15. člena Zakona o temeljnih pravicah iz delovnega razmerja, ki odkazuje na splošni akt, ki v spornem obdobju še ni bil sprejet, v konkretnem primeru ni zadostna pravna podlaga za odločitev, kot jo je sprejelo sodišče prve stopnje. Z izpodbijano sodbo je določene zakonske določbe interpretiralo arbitrarno in jih uporabilo retroaktivno v škodo tožene stranke, s čimer je poseglo v ustavno načelo enakega varstva pravic. V kolikor bi sodna praksa v preteklosti dejansko izoblikovala institut delovnopravne kontinuitete, bi ga zakonodajalec pri pripravi novega Zakona o delovnih razmerjih upošteval. Tega ni storil, saj novi zakon določa, da se za delovno dobo pri delodajalcu šteje zgolj delovna doba pri njegovih pravnih prednikih.

Tožnik v odgovoru na pritožbo prereka vse navedbe tožene stranke v pritožbi in predlaga, da pritožbeno sodišče pritožbo zavrne kot neutemeljeno in potrdi sodbo sodišča prve stopnje. Priglaša stroške odgovora na pritožbo.

Pritožba ni utemeljena.

Pritožbeno sodišče je preizkusilo sodbo sodišča prve stopnje v mejah pritožbenih razlogov, pri čemer je na podlagi 2. odstavka 350. člena Zakona o pravdnem postopku (ZPP, Ur. l. RS, št. 26/99 s spremembami) po uradni dolžnosti pazilo na absolutne bistvene kršitve določb pravnega postopka iz 1., 2., 3., 6., 7., 11. točke, razen glede obstoja in pravilnosti pooblastila za postopek pred sodiščem prve stopnje, ter 12. in 14. točke 2. odstavka 339. člena ZPP in na pravilno uporabo materialnega prava. Ugotovilo je, da sodišče prve stopnje ni bistveno kršilo določb postopka, zatrjevanih v pritožbi, niti tistih, na katere pazi pritožbeno sodišče po uradni dolžnosti. Dejansko stanje je ugotovilo pravilno in popolno in tudi materialno pravo pravilo uporabilo.

Pritožbeno sodišče ugotavlja, da so neutemeljene pritožbene navedbe, da je sodišče prve stopnje s tem, ko ni zaslišalo s strani tožene stranke predlaganih prič, zagrešilo absolutno bistveno kršitev določb postopka po 8. točki 2. odstavka 339. člena ZPP. Sodišče prve stopnje je izvedbo teh dokazov s sklepom kot nepotrebno zavrnilo. Iz obrazložitve sodbe izhaja, da izvedba teh dokazov za pravilno ugotovitev dejanskega stanja ni bila potrebna, s čimer se strinja tudi pritožbeno sodišče. Tako je sodišče prve stopnje postopalo skladno s členom 285. ZPP, stranki je bila dana možnost obravnavanja pred sodiščem, zato te kršitve ni zagrešilo.

Sodišče prve stopnje je zavzelo stališče, da je pri presoji utemeljenosti tožbenega zahtevka kljub večkratni zamenjavi delodajalca treba šteti, da tožnik od 14. 9. 1981 dalje ni spremenil zaposlitve. Pritožbeno sodišče s tem soglaša. Bistvene dejanske ugotovitve sodišča prve stopnje, ki so pravilne, saj so podprte z listinami, so naslednje: tožnik se je dne 14. 9. 1981 zaposlil v G. n.sol.o.. Kasneje se je podjetje preimenovalo v A. d.o.o. (v nadaljevanju B. d.o.o.). Iz tožnikov delovne knjižice izhaja, da mu je datum prenehanja zaposlitve z dne 1. 4. 1993 vpisala družba A. d.o.o., nad katero je bil 1. 4. 1993 uveden stečaj. Vendar pa je tožnik že naslednjega dne (2. 4. 1993) nadaljeval z delom v družbi E. d.o.o. in bil pri njej v delovnem razmerju do 10. 11. 1996 ter od 11. 11. 1996 v H. d.o.o.. Delo je zaključil v H. d.o.o., kjer ima tudi zaključeno delovno knjižico v I. d.d. z dne 1. 10. 2006.

Med strankama tudi ni sporno, da je bil tožnik od 11. 11. 1996 dalje zaposlen pri toženi stranki in njenih pravnih prednikih. Sporno pa je, ali je mogoče obdobja prejšnjih zaposlitev upoštevati pri uveljavljanju

pravic, izhajajočih iz napolnjene delovne dobe pri delodajalcu. Zlasti pritožba izpostavlja vprašanje zaposlitve tožnika v družbi E. d.o.o. ter razmerje te družbe do družb A. d.o.o. in H. d.o.o.. Upoštevati je potrebno, da gre za zaposlitev v času veljavnosti Zakona o temeljnih pravicah iz delovnega razmerja (ZTPDR, Ur. l. SFRJ, št. 60/89, 42/90), ki je v 15. členu določal, da je delavec lahko prevzet na delo v drugo organizacijo oziroma k delodajalcu pod pogoji in v primerih, določenih s splošnim aktom. Določba 15. člena ZTPDR je zadostna pravna podlaga za upoštevanje delovne dobe tudi pri tem in prejšnjem delodajalcu. Že pred uveljavitvijo SKPG, ki je v 11. členu določala pogoje prevzema delavcev v drugo organizacijo (podobno pa tudi SKPg, ki sicer več ni veljala veljala v času prenehanja delovnega razmerja tožnika), se je institut prevzema oziroma razporeditve k drugemu delodajalcu obravnaval kot delovnopravna kontinuiteta z vsemi posledicami. Takšno stališče je zavzelo Vrhovno sodišče Republike Slovenije že v zadevah opr. št. VIII Ips 9/97 z dne 13. 5. 1997, v zadevi opr. št. VIII Ips 80/2007 z dne 15. 1. 2008, kakor tudi v zadevah opr. št. VIII Ips 194/2009, opr. št. VIII Ips 197/2009, opr. št. VIII Ips 215/2009, vse z dne 5. 10. 2009. Prevzem na delo k drugemu delodajalcu je ZTPDR uredil kot posebno pravno obliko opravljanja drugih del po odredbi delodajalca, kar je v širšem smislu pomenilo razporeditev delavca. To pa pomeni, da je treba prevzem na delo k drugemu delodajalcu obravnavati kot nadaljevanje (istega) delovnega razmerja.

Z datumom 1. 4. 1993 je bil nad družbo A. d.o.o. uveden stečajni postopek. Z dnem uvedbe stečaja je tožniku in vsem ostalim delavcem že na podlagi zakona delovno razmerje prenehalo (1. odstavek 93. člena Zakona o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji, Ur. l. SFRJ 84/89). Delavci, ki jim je delovno razmerje zaradi stečaja prenehalo, so se po dogovoru med sindikatom J., L. in Skladom M. zaposlili v dveh družbah – K. d.o.o. in C. d.d.. Sporazum o urejanju vprašanj v zvezi z družbo B. d.o.o. v stečaju je bil sklenjen dne 19. 4. 1993 in je predvideval zaradi sanacije družbe B. d.o.o. ustanovitev treh novih družb – prva naj bi prevzela proizvodnjo papirja, druga proizvodnjo celuloze, tretja pa vzdrževanje (priloga iz spisa opr. št. Pd 138/2004). Čeprav iz citiranega sporazuma izhaja, da naj bi se nove družbe šele ustanovile, pa izvedeni dokazi kažejo, da je bila proizvodnja papirja prenesena na družbo K. d.o.o., ki je bila ustanovljena dne 16. 7. 1992, proizvodnja celuloze pa na družbo D. d.o.o. (kasneje d.d.), ki je bila ustanovljena že 18. 1. 1990. Čeprav stranki nista predložili najemnih pogodb, na podlagi katerih se je v navedenih dveh družbah nadaljevala proizvodnja papirja in celuloze, to izhaja iz izvensodne poravnave z dne 22. 10. 1996, pa tudi iz pogodbe med B. d.o.o. v stečaju in H. d.o.o. z dne 18. 7. 1996. Za odločitev je odločilnega pomena razmerje med družbo D. d.d., kasneje C. d.d. in H. d.o.o..

Tako pritožbeno sodišče soglaša s stališčem sodišča prve stopnje, da je podana delovnopravna kontinuiteta med zaposlitvama tožnika v podjetju K. d.o.o. in H. d.o.o.. Do prehoda je prišlo dne 11. 11. 1996. Nepomembno je pri tem razmerje med družbo H. d.o.o. in družbo B. d.o.o. v stečaju (nakup podjetja v letu 1996). Odločilnega pomena je razmerje med družbami C. d.d., K. d.o.o. in H. d.o.o.. Z izvensodno poravnavo z dne 22. 10. 1996 je bilo dogovorjeno nadaljevanje proizvodnje celuloze v družbi H. d.o.o.. Izvensodna poravnava je nadomestila poseben sporazum o prevzemu delavcev (6. člen). Kot izhaja iz zadnje alineje 1. člena, 2. in 3. člena izvensodne poravnave z dne 22. 10. 1996, je delavce družbe K. d.o.o. in C. d.d. prevzela družba H. d.o.o., ki se je kasneje preimenovala v družbo I. d.d.. Z izvensodno poravnavo je bilo tudi dogovorjeno, da H. d.o.o. vstopi v že sklenjena pogodbeno razmerja na podlagi sklenjenih pogodb o zaposlitvi. Nobenega dvoma ne more biti, da je prevzela tudi tožnika, saj je družba H. d.o.o. sklenila dogovor s sindikatom J. dne 12. 11. 1996, v katerem se je zavezala skleniti delovno razmerje z vsemi delavci družb C. d.d. in K. d.o.o. tako, da se njihove pravice ne bodo zmanjšale. Enako pa to izhaja tudi iz obvestila direktorja družbe C. d.d. z dne 25. 10. 1996 in iz 2. točke dnevnega reda sestanka med predsedstvom sindikata in prokuristom H. d.o.o. (zapisnik z dne 12. 12. 1996). Sodišče prve stopnje je tako pravilno ugotovilo, da je tožnik brez vmesnih prekinitiv nadaljeval z delom in delo opravljal ves čas na isti lokaciji.

V zvezi s pritožbenim očitkom tožene stranke, da stečajni upravitelj A.C. ni dal soglasja k izvajanju sporazuma z dne 19. 4. 1993, pritožbeno sodišče ugotavlja, da 6. člen citiranega sporazuma ne zahteva soglasja stečajnega upravitelja. Ker iz spisovnih podatkov ne izhaja, da bi stečajni upravitelj A.C. sporazumu oziroma programu sanacije ugovarjal in nasprotoval, sporazuma pa tudi ni izpodbijal, je pravilna smiselna ugotovitev sodišča prve stopnje, da je s tem sporazumom soglašal. Glede na to je irelevantna pritožbena navedba tožene stranke, da sodišče prve stopnje ni upoštevalo izjave stečajnega upravitelja, ki jo je podal 30. 3. 2009.

Neutemeljen je nadaljnji pritožbeni očitek tožene stranke, da bi moralo sodišče prve stopnje pri odločanju uporabiti direktivo Sveta Evrope 2001/23/ES, saj institut prevzema na delo k drugemu delodajalcu v času spornih prehodov tožnika (v letu 1993 oziroma 1996) ni enak institutu prenosa podjetij, obratov in delov podjetja ali obratov glede na citirano direktivo, ki je bila vključena v naš sistem po 1. 1. 2003. Neutemeljen je nadalje pritožbeni očitek tožene stranke o kršitvi ustavnega načela enakosti varstva pravic, ker naj bi sodišče določbe v pritožbi navedenih zakonov uporabilo arbitrarno in retroaktivno v škodo tožene stranke. Sodišče prve stopnje je pravilno uporabilo materialno pravo, ko je svojo odločitev oprlo na 15. člen ZTPDR in zaključilo, da je treba prevzem na delo k drugemu delodajalcu obravnavati kot da tožnik ni spremenil zaposlitve. Do prekinitve tožnikove zaposlitve ni prišlo, zato je podana delovnoppravna kontinuiteta od 14. 9. 1981 dalje.

Tožnik je v tem individualnem delovnem sporu postavil tožbeni zahtevek, s katerim je zahteval plačilo razlike v odpravnini v višini 16.718,98 EUR skupaj z zakonskimi zamudnimi obrestmi od 2. 10. 2006 dalje do plačila. Pri toženi stranki in njenih prednikih je bil zaposlen od 14. 9. 1981 dalje tako da je do dneva prenehanja pogodbe o zaposlitvi dopolnil 25 let skupne delovne dobe. Pri izračunu in izplačilu odpravnine po 109. členu Zakona o delovnih razmerjih (Ur. l. RS št. 42/2002 - ZDR) tožena stranka tega ni upoštevala. Sodišče prve stopnje je njegovemu tožbenemu zahtevku pravilno ugodilo, saj je ugotovilo delovno dobo po vpisih v delovno knjižico. Tako mu je dosodilo vtoževani znesek razlike odpravnine, saj je ugotovilo, da je tožnik ob upoštevanju osnove, na podlagi katere mu je tožena stranka izplačala odpravnino, upravičen še do razlike v odpravnini v znesku 16.718,98 EUR, pri čemer višina med strankama ni bila sporna.

Ker niso bili podani niti s pritožbo uveljavljani razlogi niti razlogi, na katere se pazi po uradni dolžnosti, je pritožbeno sodišče pritožbo tožene stranke zavrnilo kot neutemeljeno in po določbi 353. člena ZPP potrdilo izpodbijano sodbo.

Tožnik je priglasil stroške odgovora na pritožbo. Ker odgovor ni bistveno prispeval k rešitvi zadeve, je pritožbeno sodišče odločilo, da jih krije sam (prvi odstavek 165. člena ZPP v zvezi z 155. členom ZPP).

Datum zadnje spremembe: 11.07.2013